

E. ZAHRANIČNÉ AKTIVITY

1. SPOLUPRÁCA NBS S EURÓPSKOU ÚNIOU

Základom pre rozvoj vzťahov Slovenska s Európskou úniou (EÚ) je Európska dohoda o pridružení (ED), ktorá nadobudla platnosť 1. februára 1995.

NBS je koordinátorom vzťahov bankovej sústavy s EÚ, pričom v rámci plnenia jednotlivých článkov ED aktívne napomáha proces harmonizácie a postupnej kompatibility právneho a ekonomického prostredia v rámci bankového sektora s legislatívnym rámcom platným v EÚ.

V roku 1998 pripravila Európska komisia materiál Partnerstvo pre vstup, v ktorom určila prioritné oblasti pre každú kandidátsku krajinu, súvisiace s ich schopnosťou splniť kritériá schválené Európskou radou v Kodani v roku 1993 (materiál bol v októbri 1999 revidovaný). Každá kandidátska krajina bola vyzvaná, aby prijala Národný program pre prijatie acquis communautaire (NPPA).

V roku 1998 sa NBS podieľala na vypracovaní základného znenia NPPA, ktorý zmapoval stav aproximácie zákonodarstva SR k acquis communautaire a definoval záväzok prevziať acquis v zmysle krátkodobých a strednodobých priorít.

V máji 1999 bola schválená prvá revidovaná verzia NPPA, na vypracovaní ktorej sa NBS aktívne podieľala. NBS participuje v štyroch kapitolách:

- 3 - Slobodné poskytovanie služieb,
- 4 - Voľný pohyb kapitálu,
- 11 - Hospodárska a menová únia,
- 12 - Štatistika.

V roku 1999 sa uskutočnil bilaterálny screening acquis k 29 kapitolám, ktorý nadväzoval na multilaterálny screening acquis z roku 1998. Multilaterálny screening prebiehal so všetkými kandidátskymi krajinami zároveň a mal za úlohu objasniť jednotlivé kapitoly ako celok. Bilaterálny screening sa uskutočňoval individuálne

s konkrétnou kandidátskou krajinou a slúžil na zisťovanie jej úrovne pri preberaní acquis.

V decembri 1999 sa uskutočnilo v Bratislave 6. zasadnutie Asociačného výboru SR-EÚ, kde bol prerokovaný široký okruh otázok spojených s politickým a ekonomickým vývojom v SR a EÚ, prípravou SR na členstvo v EÚ a pokračovaním všestrannej bilaterálnej spolupráce.

V decembri 1999 sa uskutočnil summit EÚ v Helsinkách, ktorý rozhodol o začatí vstupných rozhovorov so SR a ďalšími kandidátskymi krajinami.

Zahraničná technická pomoc Program PHARE

Oblasť zahraničnej technickej pomoci poskytovaná Národnej banke Slovenska a slovenskému bankovému sektoru z Európskej únie prostredníctvom fondu PHARE patrí už od roku 1993 medzi aktivity Odboru zahraničných vzťahov NBS. Na tomto odbore je zriadený aj špeciálny útvar Programová implementačná jednotka (PIU) PHARE, ktorý zabezpečuje získavanie prostriedkov z Finančných memoránd medzi SR a EÚ, podieľa sa na príprave projektov, spolupracuje na ich zmluvnom a finančnom zabezpečení, monitoruje ich priebeh a vyhodnocuje dosiahnuté výsledky.

V roku 1999 bol výber projektov prísne viazaný na priority vytýčené Európskou komisiou v dokumente Accession Partnership a úlohy špecifikované v Národnom programe prijatia acquis communautaire. V zmysle tohto programu a v súvislosti s realizáciou vládnej koncepcie privatizácie bánk s majetkovou účasťou Fondu národného majetku participovala programová jednotka PHARE na medzisektorovom programe Reštrukturalizácia a privatizácia bankového sektora, ktorý koordinuje Ministerstvo financií Slovenskej republiky.

Za účelom prípravy privatizácie VÚB, Slovenskej sporiteľne a Banky Slovakia boli v júli 1999 navýšené prostriedky programu pre bankový sektor o 2 mil. EUR. NBS ako gestor tohto projektu sa podieľala na vypracovaní zadania série projektov a na organizovaní príslušných výberových konaní. V októbri 1999 bol zmluvne zabezpečený diagnostický audit VÚB (Arthur Andersen, Bratislava), diagnostický audit Slovenskej sporiteľne a Banky Slovakia (Deloitte & Touche Slovakia). Zároveň bol skontrahovaný dlhodobý poradca pre novovytvorenú privatizačnú jednotku pôsobiacu na MF SR. V decembri 1999 sa uskutočnili tendre na výber finančných a právnych poradcov. Finančným poradcom pre privatizáciu VÚB, Slovenskej sporiteľne a Banky Slovakia sa stala investičná banka J. P. Morgan Securities Ltd. z Veľkej Británie a právnym poradcom privatizácie sa stala medzinárodná právna firma White & Case z Českej republiky.

V roku 1999 pokračoval projekt reštrukturalizácie VÚB, ktorý prebiehal formou tzv. dvojičkovej spolupráce s Bank of Ireland. Z prostriedkov PHARE bol tiež financovaný obsiahly program technickej pomoci pre Slovenskú sporiteľňu, ktorý realizovala britská banka Lloyds TSB.

Pre NBS bol v roku 1999 zrealizovaný projekt RTGS v systéme účtovníctva centrálnej banky, pokračovanie dištančného štúdia, ktoré bolo organizované Inštitútom bankového vzdelávania, odborný program pre Inštitút menových a finančných štúdií, na ktorom spolupracoval Inštitút bankovníctva a finančníctva pri Banque de France. Zabezpečil sa nákup literatúry pre knižnicu IMFŠ a podporili sa vybrané vzdelávacie aktivity pracovníkov NBS. V roku 1999 pôsobil na programovej jednotke PHARE v NBS poradca EÚ pán Michel Doumont (Belgicko).

2. SPOLUPRÁCA NBS S MEDZINÁRODNÝMI INŠTITÚCIAMI

Medzinárodný menový fond

Najvyšší predstavitelia NBS sa počas jarného zasadnutia výborov Medzinárodného menového fondu (MMF) a Svetovej banky (SB) koncom apríla 1999 vo Washingtone, ako aj počas výročného zasadnutia guvernérov členských krajín Medzinárodného menového fondu a Svetovej banky koncom septembra 1999 vo Washingtone zúčastnili na nasledujúcich diskusiách: o podpore obnovy ekonomík v juhovýchodnej Ázii po prekonaní finančných kríz a posilnení dôvery vo finančný trh, o zapojení súkromného sektora do snáh o predchádzanie a riešenie finančných kríz, o pomoci Kosovu po ukončení vojny a prekonaní negatívnych hospodárskych účinkov na krajiny v tomto regióne, o znižovaní chudoby v členských krajinách s najnižšími príjmami na obyvateľa prostredníctvom nových foriem financovania, o posilňovaní adaptability kurzových systémov členských krajín z hľadiska zvýšenej mobility kapitálu, o primeranej rýchlosti a postupe pri liberalizácii kapitálových tokov, o vytváraní nových štandardov transparentnosti menovej a fiškálnej politiky v členských krajinách, o plánoch na riešenie nepredvídaných okolností pri prechode na rok 2000 a ďalších aktuálnych otázkach. V rámci týchto zasadnutí sa uskutočnili aj bilaterálne rokovania s predstaviteľmi MMF a SB, ako aj so zástupcami ďalších medzinárodných finančných inštitúcií.

V rámci dlhodobých, vzájomne prospešných stabilných vzťahov Slovenskej republiky s Medzinárodným menovým fondom boli 21. júla 1999 prerokované správy o Slovenskej republike vo Výkonnej rade vo Washingtone a tým zavŕšené konzultácie podľa článku IV za predchádzajúci rok. Uvedené konzultácie, ktoré sa raz ročne uskutočňujú s každou členskou krajinou MMF a týkajú sa najdôležitejších aspektov vývoja jej

hospodárskej politiky, kontinuálne pokračovali v roku 1999 misiou MMF, uskutočnenou v dňoch 13.-27. októbra 1999. V rámci rokovaní v NBS boli členovia misie informovaní o menovom vývoji v roku 1999, o predpokladoch makro-ekonomického rámca pre výkon menovej politiky v roku 2000, o vývoji bankového sektora, ako aj o ďalších aktuálnych aspektoch hospodárskeho vývoja SR. Misia MMF ocenila kroky prijaté zavedením balíčka opatrení v máji 1999 zameraných na riešenie nadmerných makro-ekonomických nerovnováh zdedených z minulosti, ako aj zámer a počítačové kroky v reštrukturalizácii bankového a podnikového sektora, čo vytvára predpoklady pre udržateľný hospodársky rast v krajine.

V zmysle uznesenia vlády SR č. 87 zo dňa 27.1.1999 sa Slovenská republika pripojila k 11. všeobecnej revízii kvót členských krajín Medzinárodného menového fondu, ktorá bola ukončená v roku 1998. Na základe tohto rozhodnutia a splnení procedurálnych postupov a po realizácii finančných operácií, vyžadovaných MMF v súvislosti s navyšovaním kvót členských krajín, sa členská kvóta Slovenskej republiky vo výške 257,4 mil. SDR zvýšila o 100,1 mil. SDR. Nová členská kvóta Slovenskej republiky vo výške 357,5 mil. SDR vstúpila do platnosti 1. marca 1999.

V rámci plnenia záväzkov Slovenskej republiky voči MMF zabezpečuje Národná banka Slovenska splácanie istín pôžičiek poskytnutých Medzinárodným menovým fondom podľa splátkového kalendára a štvrtročné platby úrokov z nesplatennej sumy pôžičiek. V roku 1999 bola splatená istina v celkovej výške 51,99 mil. USD a úroky vo výške 6,01 mil. USD.

Svetová banka

Zástupcovia Národnej banky Slovenska sa v marci a máji 1999 zúčastnili na rokovaníach s misiami Svetovej banky v súvislosti s prípravou

dlhodobej pôžičky EFSAL (Enterprise and Financial Sector Adjustment Loan) určenej na ozdravenie bankového a podnikového sektora. Poskytnutie tejto pôžičky je podmienené určitými reformnými krokmi zo strany krajiny, ktorej sa poskytuje. Proces reštrukturalizácie bankového sektora si však vyžaduje očistenie úverového portfólia bánk, ktoré sa majú privatizovať, čím sa stanú atraktívne pre zahraničných strategických partnerov.

Na základe rozhodnutia vlády SR č. 288 z roku 1996 uhradila NBS valutou dňa 15.1.1999 tretiu časť príspevku Slovenskej republiky k 11. doplneniu zdrojov pre Medzinárodné združenie pre rozvoj (IDA) vo výške 1,40 mil. USD.

V rámci plnenia záväzkov Slovenskej republiky voči Svetovej banke zabezpečila Národná banka Slovenska platby úrokov z poskytnutých pôžičiek v celkovej výške 11,24 mil. USD a splátky istín pôžičiek Structural Adjustment Loan a Economic Recovery Loan vo výške 17,62 mil. USD v súlade so stanoveným splátkovým kalendárom.

Export-Import Bank of Japan

V sprostredkovateľských bankách sa postupne akumulujú prostriedky – splátky istiny zo skôr poskytnutých úverov Two Step Loan I – III od Export-Import Bank of Japan. Dochádza k ich tzv. revolvingovému použitiu. Do 31. decembra 1999 bolo sprostredkovateľskými bankami v rámci revolvingového použitia úverových liniek TSL I – III prefinancovaných 217 projektov v objeme 1,92 mld. Sk.

Dňa 1. októbra 1999 začala svoju činnosť Japan Bank for International Cooperation, ktorá vznikla zlúčením Export-Import Bank of Japan a Overseas Economic Cooperation Fund. Zlúčením funkcií dvoch bývalých inštitúcií vznikla nová banka na vykonávanie medzinárodných finančných operácií na podporu exportu a importu, ako aj zámořských ekonomických aktivít Japonska.

Európska investičná banka

V roku 1999 pokračovalo čerpanie úverovej linky Apex Global Loan II, podpísanej medzi Európskou investičnou bankou a Národnou bankou Slovenska v roku 1995. Sprostredkovateľské komerčné banky využívali možnosť čerpania zdrojov, okrem prostriedkov vo voľne vymeniteľných menách, najmä v slovenských korunách. V roku 1999 bolo Európskou investičnou bankou prostredníctvom NBS prefinancovaných 15 projektov v celkovej výške viac než 740 mil. Sk.

Banka pre medzinárodné zúčtovanie

Národná banka Slovenska si zachovala kontinuitu v plnení všetkých povinností, ktoré pre ňu vyplývajú z postavenia akcionára Banky pre medzinárodné zúčtovanie (BIS). Účasť guvernéra NBS na mesačných rokovaníach guvernérov členských centrálnych bánk BIS a centrálnych bánk ďalších krajín sveta znamená realizáciu najvýznamnejších vzťahov NBS s BIS.

Na základe rozhodnutia 69. Výročného valného zhromaždenia BIS, ktoré sa uskutočnilo 7. júna 1999, vyplatila BIS Národnej banke Slovenska z titulu jej majetkovej účasti dividendy za fiškálny rok 1998/99, ukončený 31. marca 1999, vo výške 320 CHF za akciu. Celková suma vyplatených dividend predstavovala 854 400 CHF.

Národná banka Slovenska si plnila povinnosti akcionára BIS aj svojou účasťou na 10. Mimoriadnom valnom zhromaždení BIS, ktoré sa konalo 8. novembra 1999 v Bazileji, kde členské centrálné banky schválili novelizáciu stanov BIS.

Novými prínosmi z členstva Národnej banky Slovenska v BIS boli významné výstupy z prác odborných zoskupení, ktoré začali pôsobiť v priebehu roka 1999. Patria k nim predovšetkým: Výbor pre globálny finančný

system pôsobiaci pri BIS, Fórum finančnej stability zoskupujúce guvernérov centrálnych bánk a ministrov financií krajín G 11 a Inštitút finančnej stability. Spoločným cieľom týchto aktivít je synergicky pôsobiť na vytváranie udržateľných predpokladov menovej a finančnej stability na národných úrovniach a v konečnom dôsledku i v globálnom meradle.

V priebehu roka 1999 pôsobila pri BIS taktiež Spoločná rada pre rok 2000, finálnou činnosťou ktorej v závere roka 1999 bolo vytvorenie systému výmeny informácií o prechode na rok 2000. Prostredníctvom tohto systému Spoločná rada pre rok 2000 realizovala významnú informačnú podporu pre centrálné banky a kompetentné orgány finančných trhov zhromažďovaním a poskytovaním aktuálnych údajov z najdôležitejších finančných trhov. Národná banka Slovenska mala v období prechodu na rok 2000 reálny prístup k týmto mimoriadnym informáciám.

BIS spravuje databázu o technickej pomoci a vzdelávaní, ktorú prijímajú centrálné banky krajín strednej a východnej Európy a baltické štáty. Jedenkrát ročne organizuje BIS v Bazileji medzinárodné stretnutie národných koordinátorov technickej pomoci a donorov, v rámci ktorého sa vyhodnocuje poskytnutá pomoc a riešia koncepčné otázky jej ďalšieho smerovania. NBS sa na týchto stretnutiach zúčastňuje pravidelne.

Národná banka Slovenska predkladá BIS kvartálne údaje o poskytnutej technickej pomoci, ktorú NBS dostáva na bilaterálnej báze, napr. z britského Know-How Fund, japonskej Japan International Cooperation Agency (JICA), americkej US AID, ako aj pomoc od medzinárodných organizácií (PHARE, MMF, SB, EBRD, OECD). Údaje o pomoci, ktorú NBS dostáva od centrálnych bánk krajín G 10 a Rakúska, získava BIS priamo od jej poskytovateľov.

Predaj majetkovej účasti Národnej banky Slovenska v ČSOB

Dňa 21. decembra 1999 sa uskutočnil predaj majetkového podielu NBS v ČSOB belgickej banke KBC Bank Brusel (KBC) a Európskej banke pre obnovu a rozvoj (EBRD). Z celkového akciového podielu NBS na základnom majetku ČSOB v hodnote 24,13 % s nominálnou hodnotou 1 231,7 mil. CZK odkúpila KBC 16,66 % akcií za sumu 278,7 mil. EUR a zvyšok 7,47 % akcií bol prevedený na EBRD za sumu 125 mil. EUR. Korunový ekvivalent kúpnej ceny predstavoval 17 107,8 mil. Sk.

Medzinárodná investičná banka a Medzinárodná banka pre hospodársku spoluprácu

Zástupcovia Národnej banky Slovenska sa na jar zúčastnili na 69. zasadnutí Bankovej rady Medzinárodnej investičnej banky a na 92. zasadnutí Bankovej rady Medzinárodnej banky pre hospodársku spoluprácu. Jarné zasadnutia sa uskutočnili 12.-14. mája 1999 v Moskve.

Na jeseň sa zástupcovia Národnej banky Slovenska zúčastnili na 70. zasadnutí Bankovej rady Medzinárodnej investičnej banky a na 93. zasadnutí Bankovej rady Medzinárodnej banky pre hospodársku spoluprácu v Moskve v dňoch 23.-25. novembra 1999.

Organizácia pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj

Medzi priority zahraničných aktivít v Národnej banke Slovenska patrí prístupový proces Slovenskej republiky do OECD. NBS sa aj v roku 1999 pravidelne zúčastňovala na vypracúvaní dokumentov za SR a podkladových dokumentov

pre jednotlivé výbory a pracovné skupiny OECD. Svojou aktívnou účasťou na relevantných rokovaniach mala možnosť získať podrobnejšie informácie o vývoji v členských a nečlenských krajinách OECD. NBS mala v priebehu roka 1999 prostredníctvom svojich zástupcov účasť na zasadnutiach Výboru pre hospodársku politiku (Pracovnej skupiny pre krátkodobé ekonomické výhľady), Výboru pre medzinárodné investície a nadnárodné podniky (CIME), Výboru pre kapitálové pohyby a neviditeľné transakcie (CMIT) a Výboru pre hodnotenie ekonomiky a rozvoja (EDRC).

Zástupcovia NBS z rôznych riadiacich úrovní sa podieľali na dopracovaní základného dokumentu pre OECD - Oficiálna odpoveď orgánov Slovenskej republiky na Závery predsedu Spoločného zasadnutia výborov CIME/CMIT z 2.-3. júla 1996, ktorá bola schválená na zasadnutí vlády SR 1. decembra 1999 a predložená na Sekretariát OECD. V uvedenej odpovedi predložila Slovenská republika zhodnotenie krokov v oblasti legislatívy, zodpovedajúcej záväzkom pri pristupovaní k Liberalizačným zákonníkom OECD a k inštrumentu o národnom zaobchádzaní, za posledné obdobie. Oficiálna odpoveď vyjadrila záväzok odstránenia legislatívnych bariér do roku 2003 a deklarovala nevyhnutnosť založenia výhrad v slovenskej legislatíve v čase predpokladaného prijatia SR do OECD, príp. po prijatí.

Zintenzívnenie prístupového procesu Slovenskej republiky do OECD v poslednom období možno hodnotiť veľmi pozitívne. Komunikácia medzi Sekretariátom OECD a orgánmi SR umožňovala vypracúvať dokumenty potrebné pre záverečné hodnotenie SR pred predpokladaným prijatím za člena OECD v roku 2000.

Svetová obchodná organizácia

Slovenská republika ako jeden zo zakladajúcich členov Svetovej obchodnej organizácie

(WTO) sa zúčastnila od roku 1995 niekoľkých kôl rokovaní s cieľom ďalšej liberalizácie obchodu s finančnými službami. Po ukončení rokovaní predložili krajiny svoje revidované Listiny špecifických záväzkov v sektore finančných služieb a pristúpili k podpísaniu Druhého protokolu ku GATS. Druhý protokol legalizoval prijaté záväzky jednotlivých členov WTO, pričom mal charakter dočasnej dohody.

Vzhľadom na dočasnú platnosť tejto dohody a na základe záverov rokovaní členských krajín WTO na konferencii v Singapúre boli začiatkom roka 1997 obnovené rokovania s cieľom ďalšej liberalizácie obchodu s finančnými službami. SR sa aktívne zapojila do tohto procesu a zúčastnila sa niekoľkých kôl bilaterálnych rokovaní a v decembri 1997 predložila revidovanú Listinu špecifických záväzkov v sektore finančných služieb, ktorá vyjadruje záväzky SR.

Liberalizácia obchodu s finančnými službami má prispieť k zvýšeniu konkurencie, efektívnosti

a kvality poskytovania týchto služieb, ako aj k lepšej alokácii zdrojov. Avšak na druhej strane kladie dôraz na potrebu vytvorenia finančnej stability a vhodného regulačného rámca a dozoru v tejto oblasti. Rokovania o finančných službách boli ukončené 12.12.1997. V rámci rokovaní o liberalizácii finančných služieb bol vypracovaný Piaty protokol ku GATS, na vypracovaní ktorého NBS participovala. Stanovený ratifikačný proces bol ukončený schválením uvedeného protokolu Uznesením vlády SR č. 925 zo dňa 23.12.1998.

V súlade s Piatym protokolom bol ratifikačný proces ukončený 29.1.1999 s účinnosťou od 1.3.1999. Ďalšie kolo rokovaní sa malo začať na Tretej ministerskej konferencii WTO, ktorá sa uskutočnila 30.11. až 3.12. 1999 v Seattle. Konferencia však bola ukončená bez oficiálnych záverov a otvorenie nového kola mnohostranných obchodných rokovaní sa odsunulo.